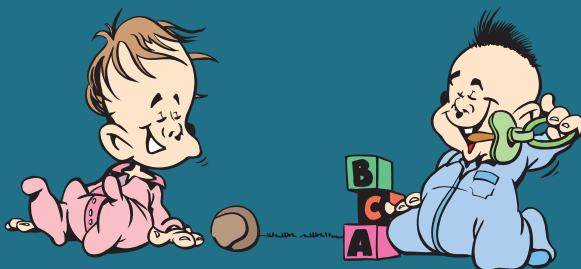

BØRNEVACCINATIONS-
PROGRAMMET
I DANMARK

2009

Vaccinationsprogrammet pr. 1. januar 2009

Alder	Vaccination	Børneundersøgelse
5 uger		✓
3 mdr.	DiTeKiPolHib ¹ + Pn ²	
5 mdr.	DiTeKiPolHib + Pn	✓
12 mdr.	DiTeKiPolHib + Pn	✓
15 mdr.	MFR ³	
2 år		✓
3 år		✓
4 år	MFR	✓
5 år	DiTeKiPol revaccination	✓
12 år	MFR ⁴	
piger 12 år	HPV ⁵ (3 gange)	
kvinder fra 18 år	Røde hunde ⁶	

1 DiTeKiPolHib: Difteri - Stivkrampe - Kighoste - Polio - Haemophilus influenza type b

2 Pneumokok

3 MFR: Mæslinger - Fåresyge - Røde hunde

4 Hvis ikke barnet har fået to MFR-vaccinationer tidligere

5 HPV: Livmoderhalskræft (Human Papillomavirus)

6 Gives eventuelt i form af MFR

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at børn i Danmark bliver vaccineret mod følgende sygdomme:

- difteri
- stivkrampe
- kighoste
- polio
- meningitis og strubelågsbetændelse forårsaget af bakterien *Haemophilus influenzae* type b (Hib)
- meningitis og andre alvorlige sygdomme forårsaget af pneumokokbakterien
- mæslinger
- fåresyge
- røde hunde
- livmoderhalskræft (kun piger).

Herudover kan kvinder, der ikke har fået MFR-vaccination, vaccineres gratis mod røde hunde, eventuelt i form af MFR-vaccine.

Vaccinationerne er gratis, og det er frivilligt, om man vil lade sit barn vaccinere. Vaccinationerne gives hos praktiserende læger.

I tabellen kan ses, hvilke vaccinationer, der anbefales og på hvilke tidspunkter, de gives.

Indhold

Indledning	6
Sygdommene	8
Difteri	8
Stivkrampe	9
Kighoste	10
Polio (børnelammelse)	11
Meningitis og strubelågsbetændelse forårsaget af Hib-bakterien	12
Meningitis og andre sygdomme forårsaget af pneumokokbakterien	13
Mæslinger	14
Fåresyge	15
Røde hunde	16
Livmoderhalskræft	17
Vaccinerne	18
Spørgsmål og svar om vaccination	19
Bivirkninger	21

Difteri-, stivkrampe-, kighoste-, polio- og Hib-vaccine (DiTeKiPolHib)	23
Pneumokokvaccine (Pn)	25
Mæslinge-, fåresyge- og røde hunde-vaccine (MFR)	27
Difteri-, stivkrampe-, kighoste- og poliovaccine til revaccination (DiTeKiPol-revaccination)	29
HPV-vaccine mod livmoderhalskræft	30
Overvågning af vaccinationsprogrammet	31

Indledning

I alle lande anbefaler sundhedsmyndighederne, at børn bliver vaccineret. I det danske vaccinationsprogram vaccineres der mod ti sygdomme.

Følger et barn det danske vaccinationsprogram, er barnet godt beskyttet mod at få disse sygdomme.

Hvorfor vaccinere?

Vaccination beskytter barnet mod at få sygdomme, der kan være alvorlige og give varige skader, i værste fald medføre dødsfald.

- Nogle vacciner beskytter mod sygdomme, som kan være livstruende for spædbørn. Det drejer sig om fx kighoste, Hib-meningitis og pneumokoksygdom. Barnet kan godt blive smittet med bakterierne på senere i livet, selv om barnet er vaccineret, men sygdomsforløbene bliver da mildere, eller barnet bliver slet ikke sygt.
- Nogle vacciner beskytter børn mod infektioner, som er så smitsomme, at alle børn normalt vil blive syge ved epidemier, som uden et vaccinationsprogram vil opstå med få års mellemrum. Normalt er det sygdomme, som børn kommer sig over i løbet af få uger, men der vil være

få børn ved hver epidemi, der bliver alvorligt syge af mæslinger, fåresyge og poliosygdom.

- Nogle vacciner forebygger alvorlige, men sjældne sygdomme som stivkrampe og difteri.
- Et barn, der ikke er vaccineret, vil være ubeskyttet og vil kunne få infektionerne i en senere alder, hvor sygdommene ofte har et mere alvorligt forløb end i barnealderen.

Barn med røde hunde.

Sygdommene

Difteri

Difteri er en smitsom sygdom, der skyldes en bakterie, *Corynebacterium diphtheriae*.

Sygdommen begynder oftest med feber og en alvorlig halsbetændelse med belægninger i halsen samt hævelse af slimhinderne, som kan medføre kvælning.

Bakterierne kan danne et giftstof (toksin), der spredes til andre dele af kroppen. Herved kan der opstå betændelse i hjertemusklens og i nervesystemet. Sygdommen er livstruende selv under gode hospitalsforhold.

I de sidste 50 år har der kun været enkelte tilfælde af difteri i Danmark, men der er stadig risiko for at blive smittet i udlandet.

Stivkrampe

Stivkrampe (tetanus) skyldes stivkrampebakterien, *Clostridium tetani*. Bakterien findes især i jorden og trænger ind i kroppen fra f.eks. forurenede sår.

Sygdommen smitter ikke fra person til person.

Bakterien danner et giftstof (toksin), der trænger ind i nervesystemet og medfører muskelstivhed og anfald af kramper. I værste fald holder vejtrækningen op.

Tidligere fik nyfødte sygdommen på grund af forurening af navlen. Nu ses sygdommen først og fremmest hos ældre uvaccinerede personer, og der er kun få tilfælde årligt - af og til med dødsfald.

Kighoste

Kighoste skyldes en bakterie, *Bordetella pertussis*, der smitter via dråber fra luftvejene, oftest ved hoste eller nys. Bakterien er meget smitsom.

Sygdommen ligner i starten en almindelig forkølelse, men udvikler sig i løbet af 1–2 uger med meget voldsomme og langvarige hosteanfald. Hosten kommer i stød lige efter hinanden og forhindrer barnet i at trække vejret. Derefter kommer der hivende indånding, kaldet „kigen“. Barnet hoster sejt slim op og kan kaste op ved et hosteanfald. Hosteanfaldene er meget udmattende, og helt små børn har ikke kræfter til at hoste det seje slim op.

Kighoste hos spædbørn kan være livstruende. Et barn under 1 år, der ikke har fået to kighostevaccinationer, må ikke være i en daginstitution, når der optræder kighoste. Det skyldes risikoen for smitte.

Milde tilfælde af kighoste hos større børn eller voksne kan ligne en forkølelse eller halsbetændelse. Der er erfaring for, at spædbørn ofte smittes af større søskende i hjemmet, og derfor bør forkølede eller hostende personer holdes væk fra uvaccinerede spædbørn. Udsættes et spædbarn for smitte kan der eventuelt gives forebyggende antibiotika efter aftale med lægen.

Polio (børnelammelse)

Poliosygdommen skyldes *poliovirus*, som er meget smitsomt.

Sygdommen kan vise sig forskelligt. De fleste får ingen symptomer, mens andre får let feber og hovedpine i nogle dage. Nogle få procent får symptomer fra nervesystemet med alvorlige lammelser. Lammelserne kan omfatte nogle enkelte muskelgrupper eller være så omfattende, at også musklerne til brug for vejrtrækningen bliver lammet. Nogle patienter har lammelser resten af livet, mens andre kommer sig. Man kan dø af sygdommen.

Der har ikke været smitte med polio i Danmark siden 1976, men sygdommen ses fortsat i Afghanistan, Pakistan, Indien, Nigeria og flere andre lande i Afrika. Man regner med, at sygdommen helt kan udryddes på grund af verdenssundhedsorganisationen WHO's udbredte kampagner for poliovaccination.

Meningitis og strubelågsbetændelse - forårsaget af Hib-bakterien

Hib, *Haemophilus influenzae type b*, er en bakterie, der især hos små børn kan give alvorlige sygdomme som meningitis (hjernehindebetændelse) og strubelågsbetændelse.

Ved meningitis har barnet høj feber og er akut medtaget. Barnet kan være svær at kontakte, og vejrtrækningen kan være påvirket. Meningitis og strubelågsbetændelse kan være livstruende sygdomme. Varige komplikationer til Hib-infektioner er nedsat hørelse og hjerneskade.

Før vaccinen blev indført i Danmark i 1993, var der årligt et par dødsfald blandt småbørn på grund af denne sygdom. Nu er sygdommen stort set udryddet, men vil kunne optræde igen, hvis man holder op med at vaccinere.

Det er vigtigt at vide, at Hib-vaccinen ikke beskytter mod de former for meningitis, der skyldes andre bakterier eller virus.

Meningitis og andre sygdomme - forårsaget af pneumokokker

Pneumokokker er det danske navn for bakterien *Streptococcus pneumoniae*. Bakterien findes i mange undertyper.

Sygdommen ses hyppigt som akut mellemøre-, bihule- samt lungebetændelse. De alvorligste former for pneumokoksygdom ses, når bakterien spredes i blodbanen og giver anledning til blodforgiftning (sepsis) og/eller hjernehindebetændelse (meningitis). Alvorlig pneumokoksygdom kan medføre varige skader som nedsat hørelse og hjerneskade, i sjældne tilfælde dødsfald.

Små børn og ældre samt personer, hvor den generelle modstandskraft er nedsat, er særlig udsat for at blive syge af pneumokokker. Risiko for alvorlig pneumokoksygdom aftager væsentligt hen mod 2-års alderen og børn over 4 år har meget lille risiko for at få alvorlig pneumokoksygdom. Før vaccinen blev indført, forekom i Danmark årligt ca. 20 tilfælde af meningitis og ca. 50 andre alvorlige tilfælde af pneumokoksygdom hos børn under 2 år.

Mæslinger

Mæslinger skyldes et meget smitsom virus, *morbillivirus*.

Sygdommen begynder som regel med høj feber og forkølelse. Desuden ses et rødplettet udslæt. Der ses ofte følgesygdomme som mellemørebetændelse og lungebetændelse. I sjældne tilfælde kan der opstå alvorlige komplikationer som hjernebetændelse, der kan medføre varig hjerneskade, døvhed og i værste fald dødsfald.

Inden vi i Danmark i 1987 indførte MFR-vaccination, fik næsten alle børn mæslinger. Nu er sygdommen sjælden i Danmark, men i de senere år har der været epidemier flere steder i Europa med dødsfald blandt børn.

Barn med mæslinger.

Fåresyge

Fåresyge skyldes et virus, *parotitisvirus*, der er mindre smitsomt end mæslinger.

Virus fører til betændelse og hævelse i spytkirtlerne samt let feber og utilpashed. Fra 1-10 % kan få en mildere hjernehindebetændelse (meningitis) i forbindelse med fåresyge. Enkelte børn får ensidig døvhed efter fåresyge.

Hos drenge i og efter puberteten kan fåresyge give betændelse i testiklerne. Det kan medføre nedsat sæddannelse – enten forbigående eller varigt.

Barn med fåresyge.

Røde hunde

Røde hunde er hos børn en mild sygdom, der skyldes *rubellavirus*.

Sygdommen hos børn begynder ofte med forkølelsessymptomer og let feber. Efter et døgn tid kan lymfeknuderne i nakken blive ømme og hævede, og der kan opstå udslæt. Udslættet er småpletet og svagt rødt, og det svinder efter et par dage.

Røde hunde kan forløbe uden udslæt eller helt uden symptomer. Vaccination mod røde hunde gives først og fremmest for at hindre, at børn smitter gravide kvinder.

En gravid kvinde, der får røde hunde i første halvdel af graviditeten, risikerer at føde et barn med misdannelser som øjenskader, høreskader, hjerne- eller hjertesår. Mange andre virussygdomme ligner røde hunde, så en voksen kvinde kan ikke vide, om hun har haft sygdommen. Derfor tilbydes alle børn MFR-vaccination, hvor vaccinen mod røde hunde indgår.

De kvinder, der er fyldt 18 år og ikke er MFR-vaccinerede, tilbydes gratis vaccination mod røde hunde. Vaccinen kan eventuelt tilbydes i form af MFR-vaccine.

Livmoderhalskræft

Livmoderhalskræft skyldes *human papillomavirus*, også kaldet HPV. Der er mange typer HPV. De smitter ved seksuel kontakt og kan også give mere sjældne former for kræft i kønsorganerne og kønsvorter.

HPV-virus er meget almindelige - især blandt unge. Man mærker ikke, at man er smittet, og hos de fleste forsvinder infektionen af sig selv. Hos nogle bliver virus dog ved med at være der og kan give celleforandringer, som mange år senere kan give kræft.

Vaccination beskytter mod de to typer HPV, der er årsag til de fleste tilfælde af livmoderhalskræft. Men da HPV-vaccinerne er nye, ved man ikke med sikkerhed, hvor mange tilfælde de beskytter mod.

Derfor vil vaccinerede kvinder som andre kvinder blive tilbudt undersøgelse for eventuelle celleforandringer i livmoderhalsen fra de er fyldt 23 år. Gennem dette screeningsprogram kan man finde og behandle forstadier til sygdommen, inden de udvikler sig til kræft.

Andre HPV-virus kan give kønsvorter, der sidder på eller omkring kønsorganerne. Kønsvorter er ufarlige, men generende.

Læs mere på hjemmesiden: www.stophpv.dk

Vaccinerne

Tabellen viser, hvornår der er indført vaccination mod de forskellige sygdomme i Danmark:

ÅRSTAL FOR VACCINERNES INDFØRELSE	
Difteri	1943
Stivkrampe	1949
Polio	1955
Kighoste	1961
Mæslinger, fåresyge, røde hunde (MFR)	1987
Haemophilus influenzae type b (Hib)	1993
Pneumokoksygdom (Pn)	2007
Livmoderhalskræft (HPV)	2009*

* for piger født i 1993, 1994 og 1995 pr. 1. oktober 2008

De vaccinationer, der har været brugt i mange år, har medført, at sygdommene næsten er udryddet eller kun forekommer hos ganske få børn eller voksne.

Et vaccinationsprogram er kun velfungerende, hvis næsten alle vaccineres, ellers vil sygdommene fortsat kunne brede sig.

Når der tages stilling til, hvilke vacciner, der skal anbefales, vurderes om den smitsomme sygdom er så

alvorlig, at alle børn bør anbefales vaccination, om vaccinen er sikker og om den kan indpasses i det eksisterende vaccinationsprogram.

Hvordan virker en vaccine?

Vacciner kan enten være „dræbte vacciner“, der indeholder dele fra de dræbte virus eller bakterier - eller „levende vacciner“, der består af virus eller bakterier i en levende, men svækket form.

Når et barn vaccineres, dannes der såkaldte antistoffer, der beskytter mod sygdommen på samme vis, som hvis barnet havde haft sygdommen. Når barnet senere møder den pågældende virus eller bakterie, kan kroppen huske det, og antistofferne bekæmper da mikroorganismen. Man siger, at barnet er blevet immun.

Kan flere vacciner gives samtidig?

Det tilstræbes, at børnene skal stikkes så få gange som muligt. Afprøvninger af vacciner har vist, at det er muligt at vaccinere mod flere sygdomme samtidigt, så barnet skal have færre stik.

Hvor stikkes børnene?

Det er forskelligt for de forskellige vacciner, men normalt vaccineres små børn i låret og større børn i skulderen.

Kan man vaccinere et sygt barn?

Normalt vaccinerer man ikke et barn, der er sygt, f.eks. et barn med feber. Men man kan godt vaccinere, selv om barnet er lidt forkølet. Hvis vaccinationen udsættes, skal man ikke begynde forfra på en vaccinationsserie.

Bivirkninger

Generelt er der få bivirkninger til vacciner. Bivirkninger til vacciner er 100 til 1000 gange mere sjældne og mindre alvorlige end de følgetilstande, sygdommene giver.

I løbet af et vaccinationsprogram vil de fleste børn på et eller andet tidspunkt få en mild reaktion med f.eks. hævelse på vaccinationsstedet, kortvarig feber eller udslæt. Dette er en forventelig bivirkning.

Der er hidtil givet over 360.000 vaccinationer til børn om året, og der er registreret omkring 200 bivirkninger årligt, hvoraf de fleste drejer sig om lokal hævelse på vaccinationsstedet, udslæt eller feber.

Børn kan også blive irritable, døsig, få urolig søvn, opkastning, diarré og nedsat appetit. Sjældnere anmeldes feberkramper og hos enkelte børn alvorligere bivirkninger. Alvorlige eller uventede bivirkninger skal anmeldes af lægen til Lægemiddelstyrelsen.

En lovændring 1. juli 2003 betød, at patienter og pårørende nu også kan indberette bivirkninger ved medicin og vacciner. Man indberetter på et skema, som kan fås på apoteket eller på hjemmesiden: www.meldenbivirkning.dk. Både på apoteket og på hjemmesiden er der vejledning i at udfylde skemaet. Hvis der er tale om en varig skade, skal det desuden anmeldes til Patientforsikringen, og der vil da kunne gives erstatning.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at små børn i den periode, hvor vaccinerne gives, af og til vil få infektioner eller andre sygdomme. Derfor må det altid overvejes, om et barn, der virker medtaget med f.eks. høj feber i dagene efter vaccinationen, bør ses af lægen for at afklare, om det skyldes vaccinationen eller sygdom.

Hvor får man mere information om vaccinerne?

Den læge, der skal vaccinere, vil kunne informere forældrene om vaccinerne virkning og eventuelle bivirkninger. Desuden vil forældrene ofte have drøftet vaccinationerne med sundhedsplejersken.

Yderligere information om HPV-vaccination for livmoderhalskræft er også at finde på www.stophpv.dk

Difteri-stivkrampe-kighoste-polio-og Hib vaccine (DiTeKiPolHib)

Den vaccine, der anvendes mod difteri, stivkrampe, kighoste, polio og Haemophilus influenza b (DiTeKiPolHib) gives i alt tre gange, når barnet er tre, fem og 12 måneder.

Vaccinen blev indført i sin nuværende form i 2002. Vaccinen består af en fuldstændig afgiftet del af difteri-, stivkrampe- og kighostebakteriens giftstof (toksoid) samt dræbt poliovirus og bestanddele af dræbte Haemophilus influenza b bakterier.

Den type kighostevaccine, som blev indført i 1997, indeholder kun oprensede dele af kighostebakterien og giver derfor langt færre bivirkninger end den gamle vaccine, som indeholdt hele kighostebakterier.

Hvor længe virker vaccinen?

Efter de tre vaccinationer er der god beskyttelse mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio indtil barnet er 5-6 år.

Der revaccineres i femårsalderen mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio. Barnet vil herefter være beskyttet mod difteri og stivkrampe i yderligere 10 år.

Beskyttelsens varighed mod kighoste er formentlig af tilsvarende længde. Beskyttelsen mod polio anses for at være livslang.

Efter tre vaccinationer mod Haemophilus influenza b regnes børnene for at være fuldt beskyttede, og der revaccineres ikke.

Hvad er der af bivirkninger til DiTeKiPolHib-vaccinen?

De hyppigste bivirkninger er rødme og ømhed på vaccinationsstedet. Nogle få børn får desuden feber og utilpashed i de første par døgn efter vaccinationen. Der vil af og til i forbindelse med feberen kunne optræde feberkramper, især hos børn, der er disponeret for det. Der anmeldes hvert år et par tilfælde af længevarende gråd, som man især så efter den tidligere kighostevaccine, der indeholdt hele dræbte kighostebakterier. Man ved ikke, hvad der er årsag til denne reaktion, men efter den langvarige gråd er børnene sig selv igen.

Der gives over 180.000 vaccinationer om året med DiTeKiPolHib-vaccinen, og næsten alle børn vaccineres med disse vacciner.

Pneumokokvaccine

Vaccinen indeholder bestanddele af de syv undertyper af pneumokokker, som er ansvarlige for ca. 75% af alvorlig pneumokoksygdom blandt børn i alderen fra 6 måneder til 2 år i Danmark. Vaccinen forebygger endvidere et mindre antal af de lunge- og mellem-ørebetændelser, der kan forekomme hos børn.

Pneumokokvaccinen, der anvendes til børn under 2 år, gives i alt tre gange når børnene er 3, 5 og 12 måneder gamle, dvs. på samme tidspunkter som DiTeKiPolHib-vaccinationen. De to vaccinationer skal gives på to forskellige indstiksteder.

Det er vigtigt at vide, at pneumokokvaccinen ikke beskytter mod alle slags pneumokokker, men mod hovedparten af de undertyper, der giver alvorlig sygdom hos små børn. Der er således fortsat en lille risiko for, at vaccinerede børn kan få meningitis af pneumokokbakterien.

Hvor længe virker vaccinen?

Vaccinen virker, indtil barnet er over 4 år, hvorefter risikoen for alvorlig pneumokoksygdom er meget lille. Revaccination anbefales kun til børn med specielle sygdomme.

Hvad er der af bivirkninger?

Efter vaccination kan op til halvdelen af børn få feber over 38°C og nogle få procent over 39.5°C – feberkrampe kan derfor forekomme. Godt 1/3 vil få ømhed og hævelse svarende til vaccinationsstedet. Overfølsomhedsreaktioner er sjældent rapporteret.

Mæslinge- fåresyge- og røde hunde vaccine (MFR)

Vaccinen gives, når børnene er 15 måneder og 4 år. Ældre børn får anden gang MFR, når de er 12 år, hvis de ikke har fået to MFR-vacciner tidligere.

Vaccinen består af levende svækket virus, der kan give en meget mildt forløbende infektion. Vaccinen har været brugt i Danmark siden 1987, og der gives over 100.000 MFR-vaccinationer om året. Da der gennem flere år har været mere end 10–15% af børnene, der ikke er blevet vaccineret, vil der stadig kunne opstå mindre epidemier af de tre sygdomme.

Hvor længe virker vaccinen?

Når der er givet to vaccinationer, regnes barnet for livslangt beskyttet. Kroppen kan huske, at den har mødt virus, og den har dannet antistoffer, der beskytter mod mikroorganismen.

Hvad er der af bivirkninger?

Da vaccinen består af levende, svækket virus, kan barnet en til to uger efter vaccinationen få symptomer, der i mild grad minder om sygdommene. De fleste bivirkninger drejer sig om feber, snue eller udslæt, som ikke smitter. Børn, der tidligere har haft feberkramper, skal evt. have medicin af

lægen, hvis der opstår feber efter vaccinationen. Der ses i meget sjældne tilfælde hjernebetændelse efter vaccinationen.

På et år, hvor 100.000 børn vaccineres, ville der, hvis de samme 100.000 børn havde fået mæslinger, kunne forventes at optræde ti til 100 dødsfald og 50 til 100 tilfælde af hjernebetændelse.

Difteri- stivkrampe- kighoste- og polio vaccine til revaccination (DiTeKiPol revaccination)

Vaccinen indeholder samme bestanddele af DiTeKiPol, som i DiTeKiPolHib-vaccinen, men i svagere styrke for difteri og kighoste.

Revaccination mod difteri og stivkrampe i 5 års alderen gives for at sikre langvarig beskyttelse mod begge sygdomme. Barnet vil herefter være beskyttet i yderligere 10 år. Beskyttelsen mod kighoste er formentlig af tilsvarende varighed. Beskyttelsen mod polio anses for at være livslang.

Revaccination mod kighoste blev indført den 1. september 2003. Udover at beskytte barnet selv mod kighoste, mindsker kighosterevaccinationen smitte med kighoste til spædbørn, som endnu ikke er vaccineret mod sygdommen. Revaccination mod polio til 5 års børn blev indført 1. juli 2004.

Hvad er der af bivirkninger?

Der ses af og til lokal hævelse på vaccinationsstedet.

HPV-vaccine mod livmoderhalskræft

I børnevaccinationsprogrammet gives vaccinen kun til piger. Den beskytter mod de to typer HPV, der er skyld i over 70% af alle tilfælde af livmoderhalskræft og mod flere andre slags kræft i kønsorganerne. Endvidere beskytter den mod de to typer HPV, som er skyld i de fleste tilfælde (90%) af kønsvorter. HPV-vaccinen består af små partikler, der ligner virus. Den er forebyggende og skal gives, inden man bliver smittet med de virus, vaccinen virker imod. Derfor vaccineres i 12-årsalderen inden seksuel debut.

Vaccinen gives tre gange, og der skal være ca. to mdr. mellem første og anden vaccination og ca. fire mdr. mellem anden og tredje vaccination. Vaccination er gratis for piger, fra de er fyldt 12 år og til de fylder 15 år. Den er også gratis for piger født i 1993, 1994 og 1995 indtil udgangen af 2010.

Hvor længe virker vaccinen?

Man regner med, at vaccinen har en meget lang virkningsvarighed. Men den er ny, så man ved det ikke med sikkerhed. Måske kan det blive nødvendigt at gentage vaccinationen efter en årrække.

Hvad er der af bivirkninger?

Det er almindeligt at få ømhed, rødme og hævelser der, hvor man bliver stukket, og nogle kan få lidt feber. I sjældne tilfælde ses overfølsomhedsreaktioner. Læs mere på hjemmesiden: www.stophpv.dk

Overvågning af vaccinationsprogrammet

Der er hele tiden overvågning af, om børnevaccinationsprogrammet virker efter hensigten.

Der registreres, hvor mange sygdomstilfælde, der er af de sygdomme, vi vaccinerer imod. Desuden vurderes hvor mange vaccinationer, der gives af lægerne - og endelig registreres antallet og arten af de bivirkninger, der indberettes. Hvis der er behov for det, kan der ske ændringer i programmet.

Det danske vaccinationsprogram er velfungerende, og derfor optræder de sygdomme, børnene beskyttes mod, nu kun ganske sjældent herhjemme. Det giver dog ikke grund til at ophøre med at vaccinere. Udover fortsat risiko for smitte i Danmark er der også risiko for, at danske børn kan smittes og hjemføre smitte i forbindelse med udlandsrejse.

www.sst.dk

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

6. rev. udg., 1. opl., 2009
© Sundhedsstyrelsen, 2000

Tryk: Schultz Grafisk

Pjecen kan fås i flere eksemplarer ved henvendelse til:

Sundhedsstyrelsens Publikationer
c/o Schultz Distribution, Herstedvang 10, 2620 Albertslund
Telefon 70 26 26 36 - Fax 46 63 19 69
sundhed@schultz-grafisk.dk

Pris: 0,- - dog betales for forsendelse